

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 540/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AL Agroservis, s.r.o. v konkurze**, Vydrany 1093, IČO 36 280 208, zastúpenej advokátom dr. jur. Ferencom Mazácom, Alžbetínske námestie 328/4/1094, Dunajská Streda, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 23K/13/2024-349 zo 7. januára 2025 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoKR/14/2025-577 z 9. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 23K/13/2024-349 zo 7. januára 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3CoKR/14/2025-577 z 9. apríla 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Súčasne sa domáha, aby ústavný súd v zmysle § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení do právoplatného rozhodnutia o jej ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľky s poukazom na § 3 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 3, § 19 ods. 1 písm. a) bod 1, § 22 ods. 1, § 23 ods. 1 a § 40 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) ako hlavné insolvenčné konanie podľa čl. 3 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015. Do funkcie správcu ustanovil JUDr. Mareka Čelustku a vyzval veriteľov sťažovateľky, aby v prihlasovacej lehote 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu prihlásili svoje pohľadávky. Správcovi uložil povinnosť bez zbytočného odkladu informovať o vyhlásení konkurzu známym zahraničným veriteľom sťažovateľky a súčasne povinnosť vypracovať a v stanovených lehotách súdu predložiť podrobné písomné správy o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu. V odôvodnení uviedol, že mu bol doručený veriteľský návrh na vyhlásenie konkurzu pre úpadok sťažovateľky ako dlžníka formou insolvenčie. Uznesením č. k. 23K/13/2024-66 z 28. augusta 2024 začal konkurzné konanie a uznesením z 9. septembra 2024 vyzval sťažovateľku na vyjadrenie sa k veriteľskému návrhu na vyhlásenie konkurzu na jej majetok a aby zároveň osvedčila svoju platobnú schopnosť. Konštatoval, že sťažovateľka nepreukázala svoju platobnú schopnosť v zmysle predmetnej výzvy v stanovenej zákonnej lehote, nepredložila požadované zoznamy a stav pokladnice v deň začatia konkurzného konania, a preto nebolo možné vykonať test platobnej schopnosti na základe týchto listín. Súčasne uviedol, že na návrh sťažovateľky uznesením z 28. októbra 2024 konanie prerušil podľa § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. z dôvodu prípravy reštrukturalizačného plánu správcom, ktorého poverila sťažovateľka. Keďže do uplynutia zákonnej 60-dňovej lehoty nebolo Okresným súdom Nitra, ktorému sťažovateľka doručila návrh na reštrukturalizáciu, rozhodnuté o začatí reštrukturalizačného konania, konkurzný súd pokračoval v konaní.

3. O odvolaní sťažovateľky krajský súd rozhodol napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku. Dospel k záveru, že procesný postup konkurzného súdu po uplynutí 60-dňovej lehoty, počas ktorej bolo konkurzné konanie prerušené, bol v súlade s § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. Lehota 60 dní je lehotou zákonnou, čo znamená, že jej uplynutím pominuli dôvody „dočasného spočívania konkurzného konania“ a konkurzný súd je povinný vo veci ďalej konať. Túto lehotu konkurzný súd nemôže predĺžiť. Z obsahu spisu, ako aj údajov z Registra úpadcov mal odvolací súd preukázané, že v čase po uplynutí doby prerušenia konania (§ 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z.) do vyhlásenia konkurzu (t. j. do vydania napadnutého uznesenia okresného súdu) nebolo Okresným súdom Nitra (ktorému sťažovateľka doručila návrh na povolenie reštrukturalizácie) rozhodnuté o jej začatí, preto konkurzný súd nemal dôvod na zastavenie konkurzného konania a bol povinný v konkurznom konaní pokračovať. Sťažovateľka si nesplnila zákonnú povinnosť podľa § 19 ods. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 7/2005 Z. z. a neosvedčila svoju platobnú schopnosť. Vo vyjadrení k návrhu pritom nespochybnila pluralitu veriteľov ani pohľadávky navrhovateľa konkurzu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu po opise skutkového stavu namieta, že v čase vydania napadnutého uznesenia mal okresný súd

vedomosť o obsahu reštrukturalizačného posudku a tiež o podaní návrhu na povolenie reštrukturalizácie na Okresnom súde Nitra, ktorý uznesením č. k. 32R/3/2024-342 zo 14. januára 2025 rozhodol o začatí reštrukturalizačného konania sťažovateľky. Sťažovateľka je presvedčená o ústavne nekonformnej prísnosti aplikácie § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z., ktorá spočíva v tom, že okresný súd okamžite po uplynutí doby prerušenia konkurzného konania (7. januára 2025) vyhlásil na majetok sťažovateľky konkurz napriek tomu, že v zmysle obsahu vyhotoveného a predloženého reštrukturalizačného posudku bola odporúčaná reštrukturalizácia sťažovateľky a súčasne bol okresný súd informovaný o tom, že sťažovateľka podala návrh na povolenie reštrukturalizácie. Odvolací súd takýto postup odobril, napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil, pričom neprihliadol na námietky sťažovateľky v tomto smere. Tvrdí, že konajúce súdy sa nevysporiadali s namietanou zákonnou preferenciou reštrukturalizácie ako spôsobu riešenia úpadku pred konkurzom v prípadoch existencie úvahy súdu a formalisticky interpretovali a aplikovali § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. Podľa názoru sťažovateľky jednoznačným a nespochybniteľným zámerom zákonodarcu bolo, aby sa pre veriteľov dosiahla čo najväčšia miera uspokojenia ich pohľadávok za zjavnej preferencie reštrukturalizácie pred konkurzom. Sťažovateľka poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 218/2014. Ďalej dôvodí, že prvoinštančný súd disponoval priestorom na úvahu, či v konkurznom konaní pristúpi k vyhláseniu konkurzu alebo svoje rozhodnutie odloží do času nepochybného určenia, či existuje potenciál pre úspešnú reštrukturalizáciu v podobe začatia reštrukturalizačného konania, príp. povolenia reštrukturalizácie. Rovnako odvolací súd mohol zvrátiť dôsledky napadnutého uznesenia okresného súdu, pričom v čase vydania jeho rozhodnutia už disponoval informáciou, že uznesením Okresného súdu Nitra sa začalo reštrukturalizačné konanie sťažovateľky, ktoré síce v dôsledku vyhlásenia konkurzu bolo zastavené, avšak jeho začatie nepochybne svedčí o kompletности a opodstatnenosti návrhu na začatie reštrukturalizačného konania. Odvolací súd pritom mohol a mal poskytnúť priestor na zhodnotenie, či existuje predpoklad úspešného ozdravného procesu, ktorý má šetrnejší charakter.

5. Sťažovateľka ďalej uvádza, že okresný súd mal k dispozícii jej účtovné závierky za rok 2023, ako aj za obdobie od 1. januára 2024 do 30. septembra 2024, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že sťažovateľka má dostatok majetku na uspokojenie pohľadávok všetkých svojich veriteľov a následne na pokračovanie podnikateľskej činnosti. Z jednotlivých krokov sťažovateľky existovalo dostatočné množstvo objektívnych skutočností svedčiacich v prospech odôvodneného predpokladu, že existuje reálna možnosť riešenia úpadku formou reštrukturalizácie a tieto objektívne skutočnosti mal okresný súd vziať do úvahy pri ďalších úkonoch v konkurznom konaní najmä vtedy, keď zákonodarca jednoznačne preferuje reštrukturalizáciu pred konkurzom. Okresný súd mal teda vyčkat' na rozhodnutie Okresného súdu Nitra o podanom návrhu sťažovateľky na povolenie reštrukturalizácie z 30. decembra 2024.

6. Vyhlásenie konkurzu ako ireverzibilný likvidačný spôsob riešenia úpadku vylučuje ďalšie podnikanie sťažovateľky, ktorého následkom bude výmaz sťažovateľky z obchodného registra a jej zánik, hoci sťažovateľka je preukázateľne reštrukturalizáciou zachrániteľný podnikateľský subjekt.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

7. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

8. Z ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka podala proti uzneseniu súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozhodnutím. Ústavný súd preto konštatuje absenciu svojej právomoci na preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu a v tejto časti preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

9. Sťažovateľka krajskému súdu vytýka, že odobril postup okresného súdu, ktorý nesprávne pokračoval v konaní po uplynutí 60-dňovej zákonnej lehoty, počas ktorej bolo konanie v zmysle § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. prerušené, a nevyčkal na rozhodnutie Okresného súdu Nitra o jej návrhu na povolenie reštrukturalizácie, hoci o jeho podaní a o obsahu reštrukturalizačného posudku mal v čase vydania rozhodnutia vedomosť. Súdny tak podľa sťažovateľky formalisticky interpretovali a aplikovali § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. a odignorovali účel predmetného zákona, ktorý jednoznačne preferuje reštrukturalizáciu pred konkurzom.

10. Z dôvodov napadnutého uznesenia pritom vyplýva, že krajský súd svoj záver o vecnej správnosti rozhodnutia okresného súdu o vyhlásení konkurzu založil na tom, že sťažovateľka si riadne a včas nesplnila svoju povinnosť vyplývajúcu z § 19 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 7/2005 Z. z. a napriek výzve okresného súdu z 9. septembra 2024 neosvedčila v zákonom stanovenej lehote svoju platobnú schopnosť. Súčasne krajský súd považoval za zákonný aj postup okresného súdu, ktorý bezprostredne po uplynutí 60-dňovej lehoty, počas ktorej bolo konkurzné konanie prerušené, rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľky, keďže v uvedenom čase nebolo rozhodnuté o návrhu sťažovateľky na povolenie reštrukturalizácie.

11. Podľa názoru ústavného súdu je v posudzovanej veci podstatná práve tá skutočnosť, ktorú akcentoval aj krajský súd, že sťažovateľka v zákonom stanovenej 20-dňovej lehote na výzvu konkurzného súdu neosvedčila svoju platobnú schopnosť a nepredložila požadované listiny, čím si nesplnila svoju povinnosť vyplývajúcu pre ňu z § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 7/2005 Z. z., pričom táto pasivita bola za súčasného splnenia podmienky nespornosti pohľadávky navrhovateľa konkurzu a podmienky plurality veriteľov samostatným dôvodom na vyhlásenie konkurzu, ako správne uviedol odvolací súd (bod 17 napadnutého uznesenia).

12. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky týkajúcu sa nesprávnosti postupu okresného súdu, ktorý po uplynutí lehoty na prerušenie konania pristúpil k vyhláseniu konkurzu na jej majetok bez toho,

aby vyčkal na rozhodnutie príslušného súdu rozhodujúceho o jej návrhu na povolenie reštrukturalizácie, ústavný súd konštatuje ústavnú akceptovateľnosť názoru krajského súdu, podľa ktorého nie je možné 60-dňovú lehotu stanovenú v § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. predĺžovať a konkurzný súd je po jej uplynutí povinný ďalej konať, čo podľa ústavného súdu nevyklučuje za splnenia zákonom stanovených podmienok ani vydanie rozhodnutia o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka.

13. Ústavný súd pritom žiadnym spôsobom nespochybňuje tvrdenie sťažovateľky o preferencii reštrukturalizácie pred konkurzom, čo sa prejavuje aj tým, že zákon č. 7/2005 Z. z. v § 16 ods. 2 umožňuje prerušiť konkurzné konanie, ak dlžník právne relevantnou formou prejaví záujem o reštrukturalizáciu, avšak aj tu je potrebné vnímať určitú procesnú zodpovednosť dlžníka na dodržaní postupu počas prerušeného konkurzného konania. Aj podľa odborných názorov má prerušenie konania pre dlžníka ten význam, že ak by počas prerušeného konkurzného konania bol vypracovaný reštrukturalizačný posudok a tento by reštrukturalizáciu odporučil, môže dlžník podať návrh na povolenie reštrukturalizácie. Ak súd zistí, že návrh na povolenie reštrukturalizácie spĺňa zákonom predpísané náležitosti, je povinný najneskôr do 15 dní od doručenia návrhu rozhodnúť o začatí reštrukturalizačného konania (§ 113 ods. 1). Dlžník musí podať návrh na povolenie reštrukturalizácie, ku ktorému musí priložiť reštrukturalizačný posudok tak, aby bol doručený súdu najneskôr 15 dní pred skončením lehoty na prerušenie konania (pozri *Đurica, M.: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 142*).

14. V danom prípade sťažovateľka predložila okresnému súdu reštrukturalizačný posudok a potvrdenie o podaní návrhu na povolenie reštrukturalizácie príslušnému súdu 31. decembra 2024, pričom okresný súd konkurzné konanie prerušil uznesením č. k. 23K/13/2023-209 z 28. októbra 2024 zverejneným v Obchodnom vestníku 4. novembra 2024 a právoplatným 5. novembra 2024. Je tak zrejmé, že sťažovateľka nepredložila reštrukturalizačný posudok a návrh na povolenie reštrukturalizácie najneskôr 15 dní pred uplynutím 60-dňovej lehoty na prerušenie konania, pričom v čase rozhodovania konkurzného súdu o vyhlásení konkurzu nebolo Okresným súdom Nitra o povolení reštrukturalizácie rozhodnuté. Námietku sťažovateľky o potrebe vyčkávania na rozhodnutie Okresného súdu Nitra o návrhu sťažovateľky na povolenie reštrukturalizácie je preto potrebné považovať za bezpredmetnú.

15. Pokiaľ ide o poukaz sťažovateľky na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 218/2014 z 9. decembra 2014, ústavný súd uvádza, že v tam prerokovanej veci bola sporným interpretácia § 131 ods. 2 písm. d) zákona č. 7/2005 Z. z. a otázka, či v časovom úseku konkretizovanom v § 126 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. je možné uskutočniť len jednu schôdzu veriteľov alebo v prípade neschopnosti uznášať sa možno zvolať aj ďalšiu schôdzu na účel zabezpečenia uznášaniashopnosti. Ústavný súd pritom všeobecnému súdu vytkol formalizmus pokiaľ išlo o nerešpektovanie požiadavky zachovať pre dlžníka (sťažovateľa) šetrnejší režim reštrukturalizácie pred likvidačným režimom konkurzu, a to v situácii, keď oprávnené záujmy veriteľov nevyžadovali nevyhnutne konverziu (už začatého) reštrukturalizačného konania na konanie konkurzné. Je teda zrejmé, že závery ústavného súdu v danej veci nie sú priliehavé na posudzovanú vec sťažovateľky, ktorá si nespĺnila svoje zákonné povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 7/2005 Z. z., čoho dôsledkom bolo vyhlásenie konkurzu na jej majetok.

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu:

17. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd dospel aj vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, keďže v danom prípade nič nesignalizuje ani porušenie týchto označených práv, keďže ústavný súd v posudzovanej veci nevzhladol porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

18. Aj v tejto časti preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky formulovanými v petite jej ústavnej sťažnosti vrátane jej návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí, keďže zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu predbežnej, resp. dočasnej ochrany totiž vyplýva (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu